

Арттерапія в роботі з травмою у дорослих

БУРКОВСЬКА ГАЛИНА АНДРІЇВНА

**науковий керівник: Шпортун О.М.
доктор психологічних наук, професор**

Метою дослідження є вивчення особливостей психологічного прояву травми в процесі розвитку зрілої особистості та визначення ефективності психологічного супроводу за використанням арттерапевтичних технік осіб, що переживають травму.

Об'єкт дослідження особистість в період травми.

Предмет дослідження особливості психологічного прояву травми в дорослих.

Відповідно до мети, були поставлені наступні **завдання**:

1. Проаналізувати головні підходи та концепції арттерапії.
2. Систематизувати теоретичні підходи та узагальнити результат досліджень роботи психолога з травмою.
3. Підібрати діагностичний інструментарій, спрямований на значення живих установок, жити стійкості, рефлексивності, у дорослих людей в період травми.
4. Розробити та впровадити арт-терапевтичну програму занять для роботи з травмою.

Для вирішення завдань використано комплекс взаємодоповнюючих теоретичних та емпіричних методів дослідження: **теоретичні:** теоретичний аналіз, індукція, абстрагування, синтез, систематизація.

Емпіричні методи: Методика «Оцінка рівня ситуативної (реактивної) тривожності (Тест Спілбергера-Ханіна)», «Диференціальна діагностика депресивних станів В.А. Жмурова», Методика «Самооцінка психічних станів» (за Г. Айзенком), «Диференціальна діагностика депресивних станів» В. Зунге (адаптація Т. Балашової), Методика визначення схильності до суїцидальної поведінки (М. Горська), Опитувальник рівня агресивності А.Басса - А. Даркі.

Експериментальна база дослідження. Basisом дослідження став центр для ВПО у місті Вінниця. Вибірка – 92 особи.

Гіпотеза дослідження:

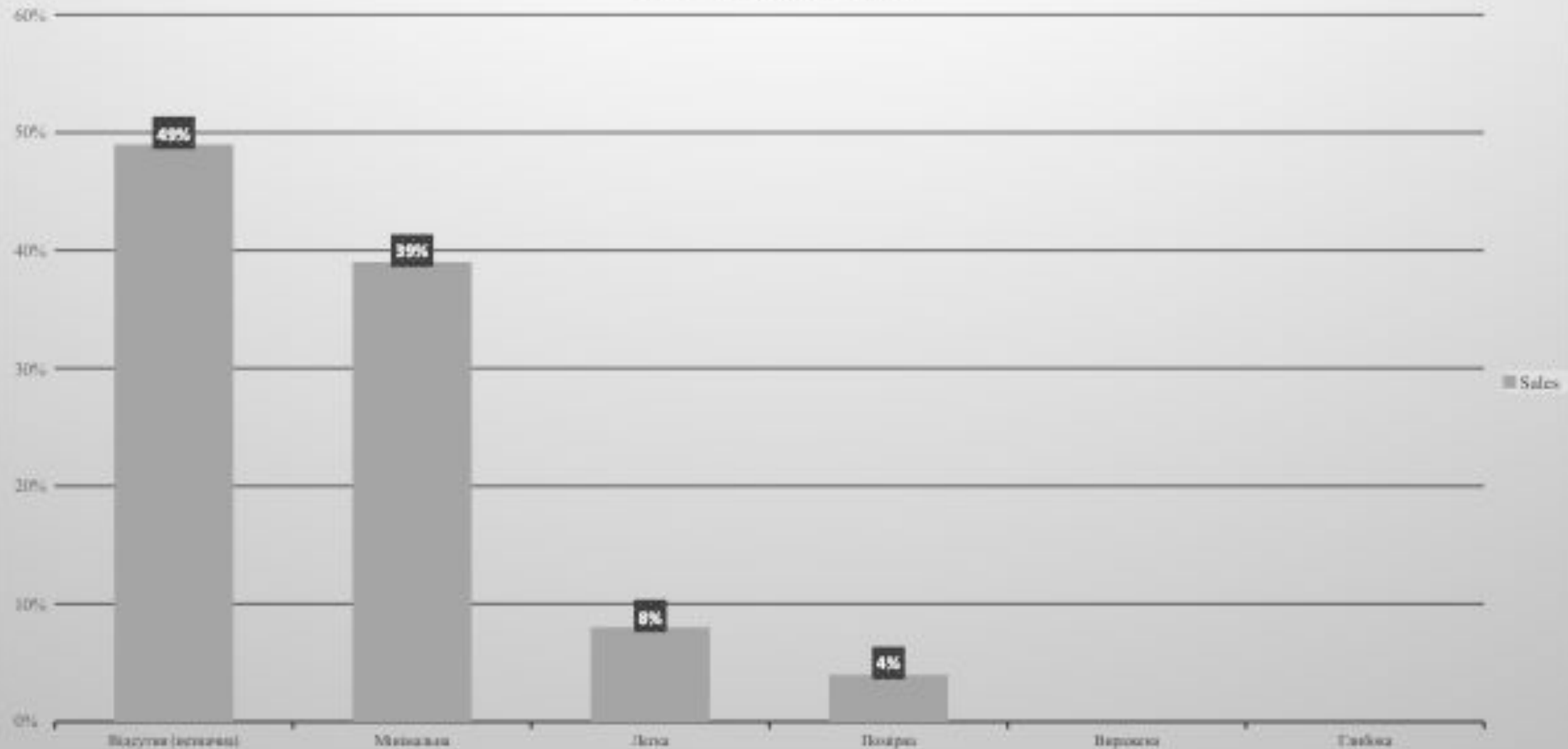
Арттерапія є ефективним методом психологічного супроводу осіб, що переживають травму та на підсвідомому рівні працює з травматичними переживаннями клієнта.

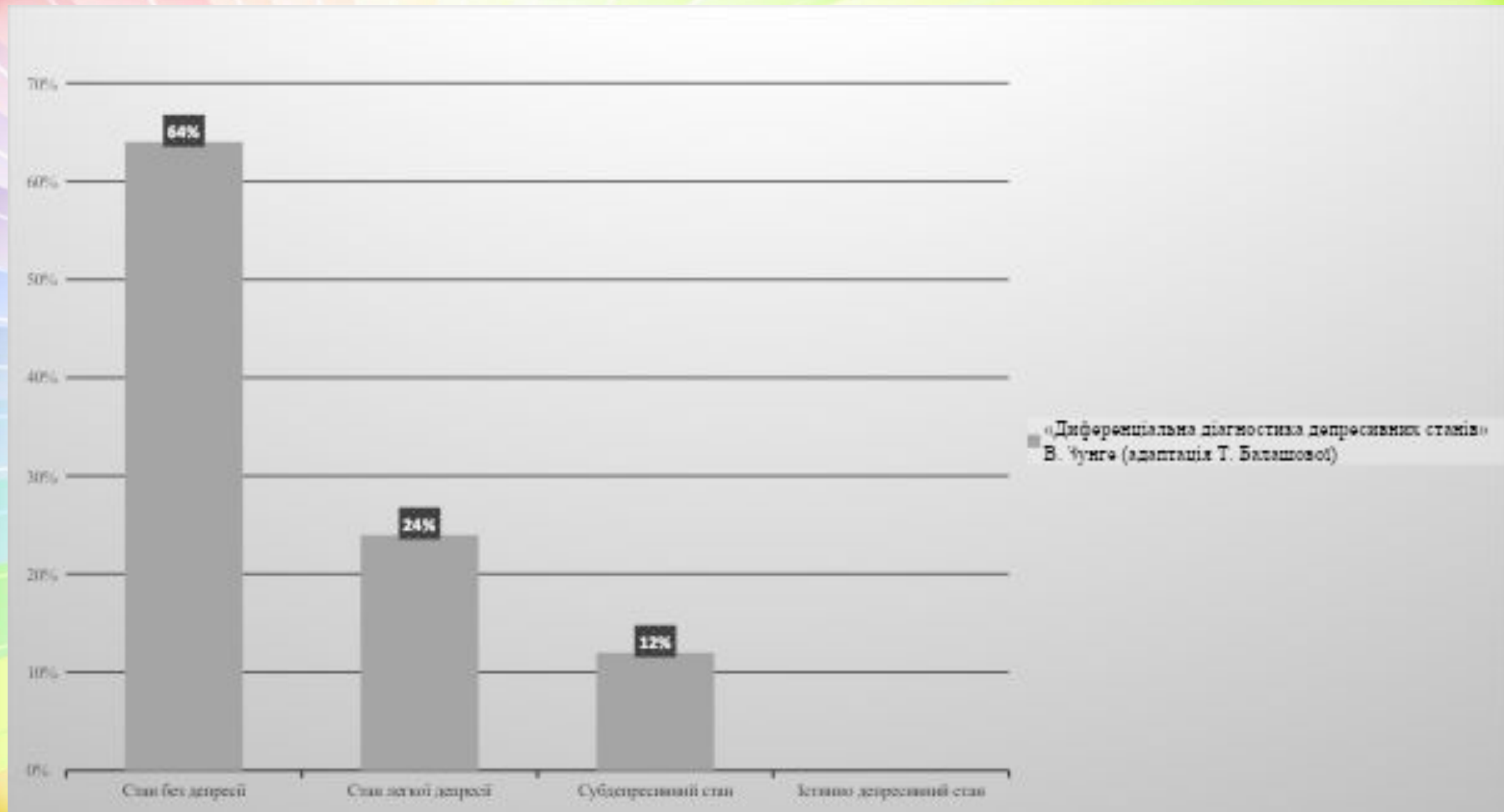
Арттерапія – це напрям сучасної психотерапії, що стрімко розвивається та стає все популярнішим у професійному середовищі як за кордоном, так і в нашій країні. Цей метод використовується з метою терапевтичного впливу та при вирішенні діагностичних, корекційних, психопрофілактичних завдань. Трансформація соціально-політичної, економічної, культурно-інформаційної сфер, суспільства в цілому стимулює розвиток арттерапевтичних технологій педагогічного та соціально-психологічного спрямування. *(Роговик, Л. С.)*

Психологічна травма («психотравма») –
це травма, що виникла в результаті дії на психіку
людини особисто значущої інформації, інтенсивних або
ж довготривалих гостроемоційних, стресових впливів.
(О.Л. Туриніна)

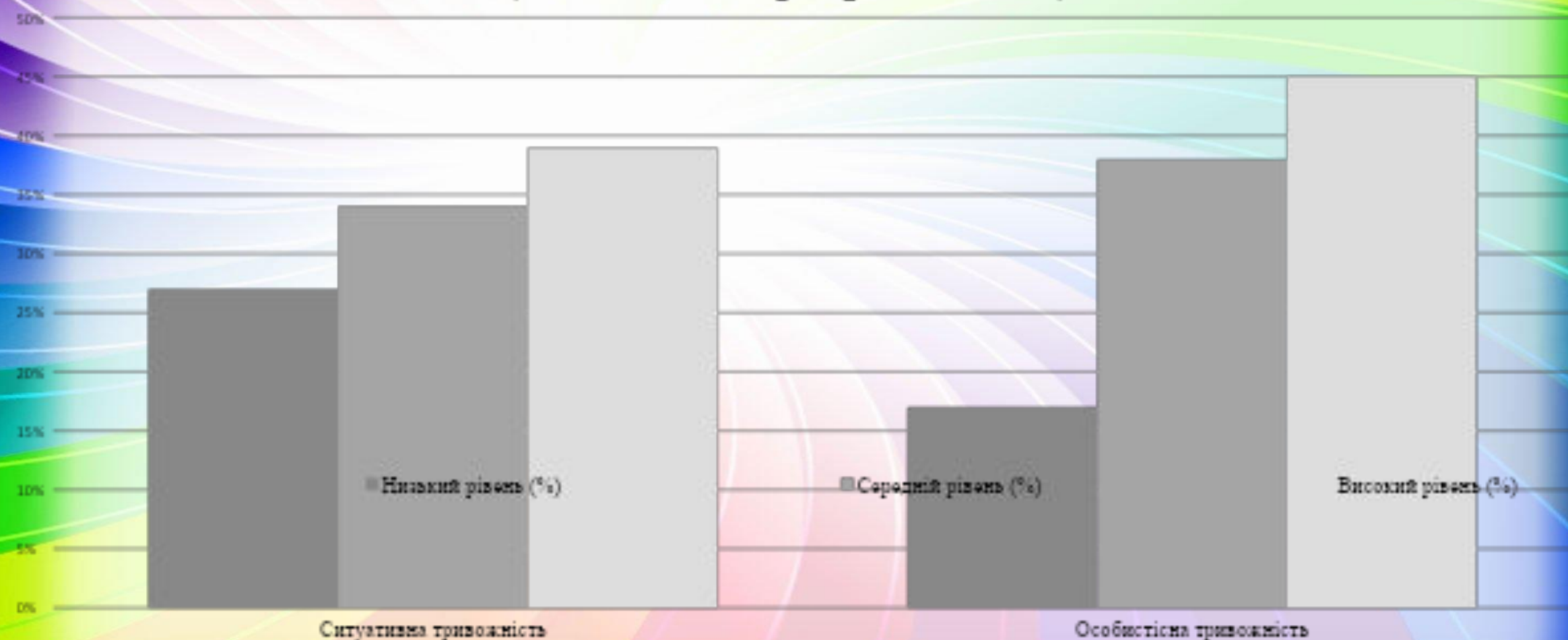
«Диференціальна діагностика депресивних станів»

В. Жмурова

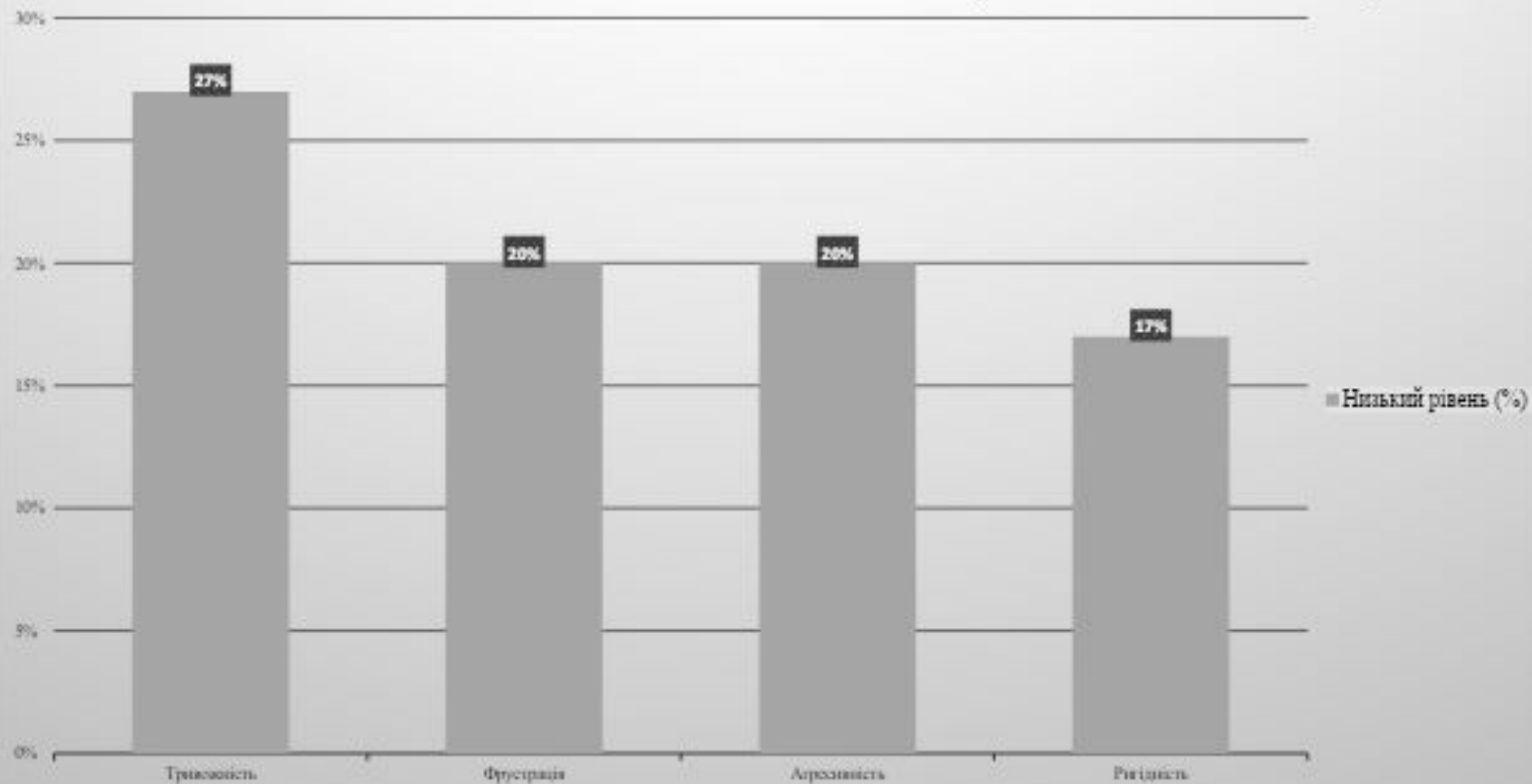

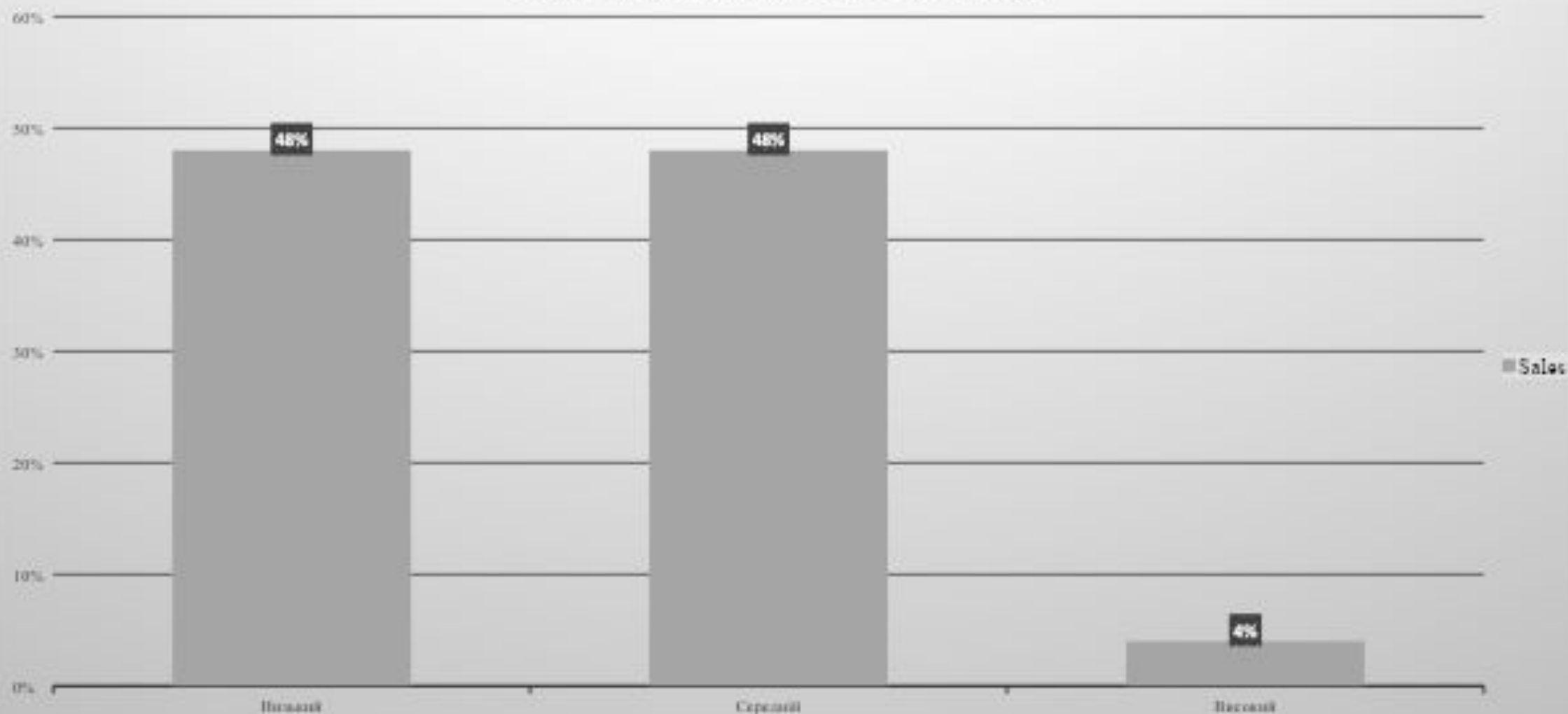
«Оцінка рівня ситуативної (реактивної) тривожності» (Тест Спілбергера-Ханіна)

«Самооцінка психічних станів» (за Г. Айзенком)

Методика визначення схильності до суїцидальної поведінки (М. Горська).

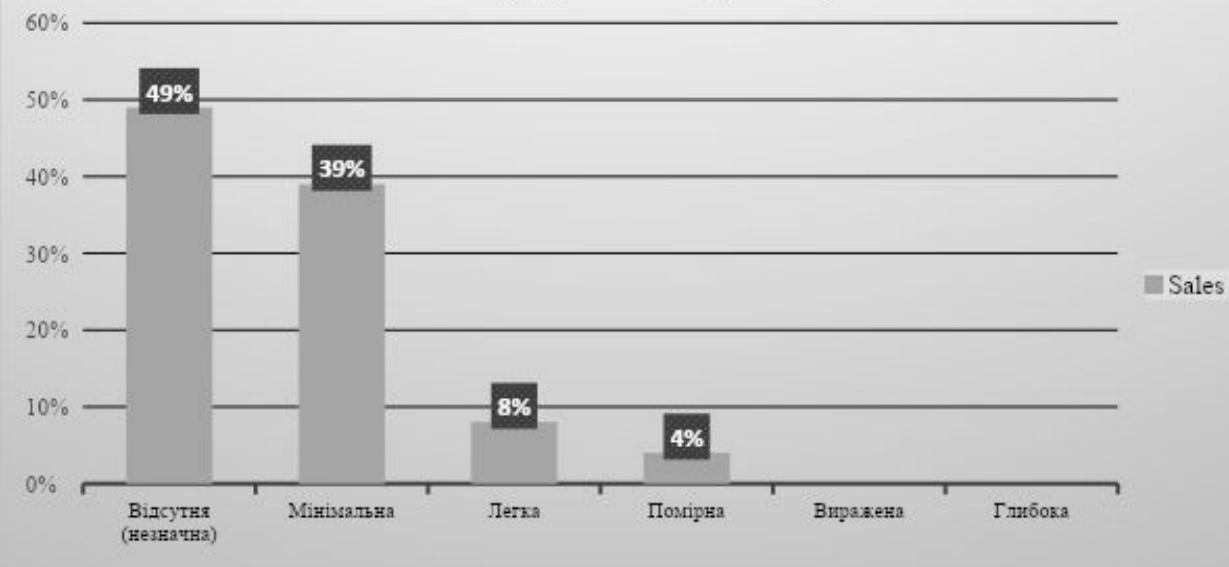
Опитувальник рівня агресивності А. Басса - А. Даркі

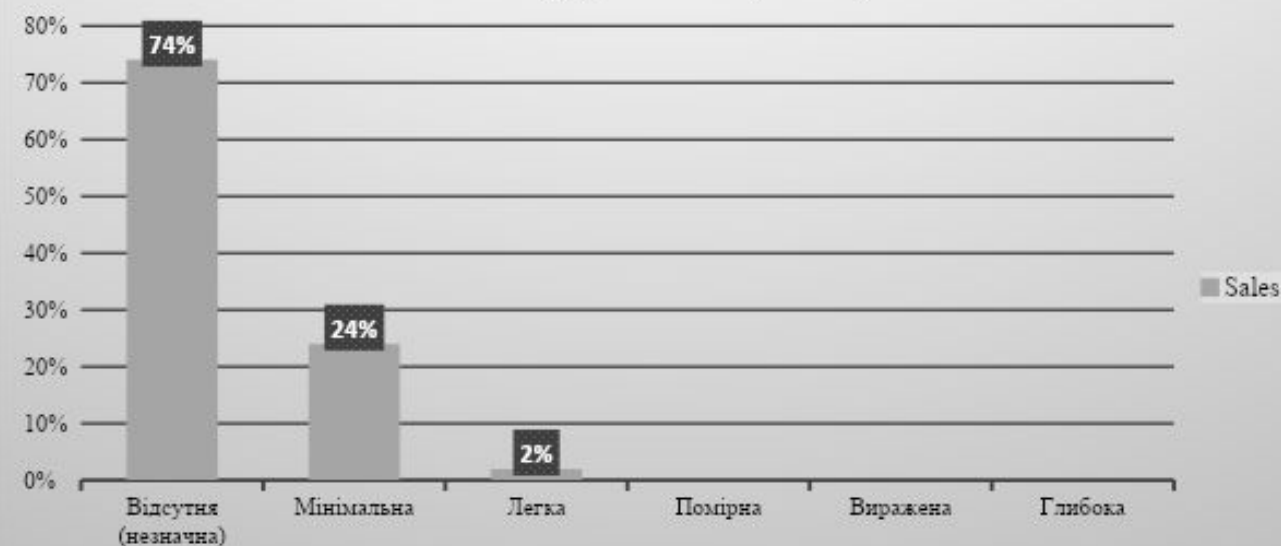
Корекційна програма «Гармонія в серці» складається з 18 занять, тривалість по 60-70 хв, що проводилась з періодичністю два рази на тиждень.

Метою запропонованої психокорекційної програми є використання арттерапевтичних методів для врегулювання негативних емоційних проявів, навчання навичкам їх вираження та розуміння їх причин, через зняття емоційної напруги, вираження емоційних переживання, надання взаємної емоційної підтримки, пошук, актуалізацію внутрішніх ресурсів, розвиток емоційного інтелекту, корекцію способів реагування на зовнішні впливи та трансформацію негативних станів у позитивні.

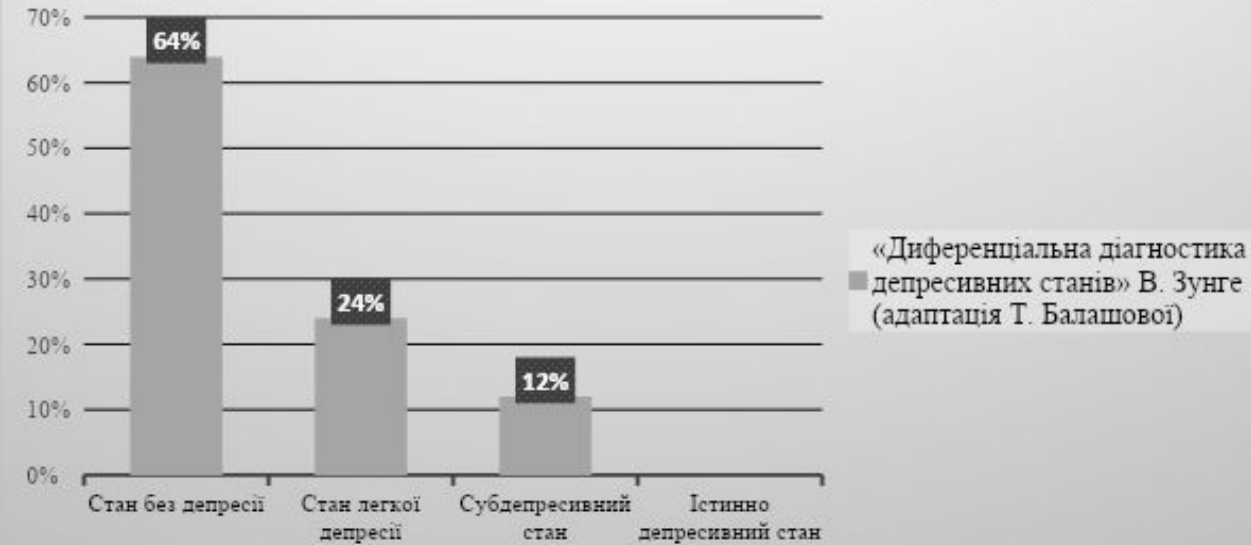
«Диференціальна діагностика депресивних станів» В. Жмурова (КГ)

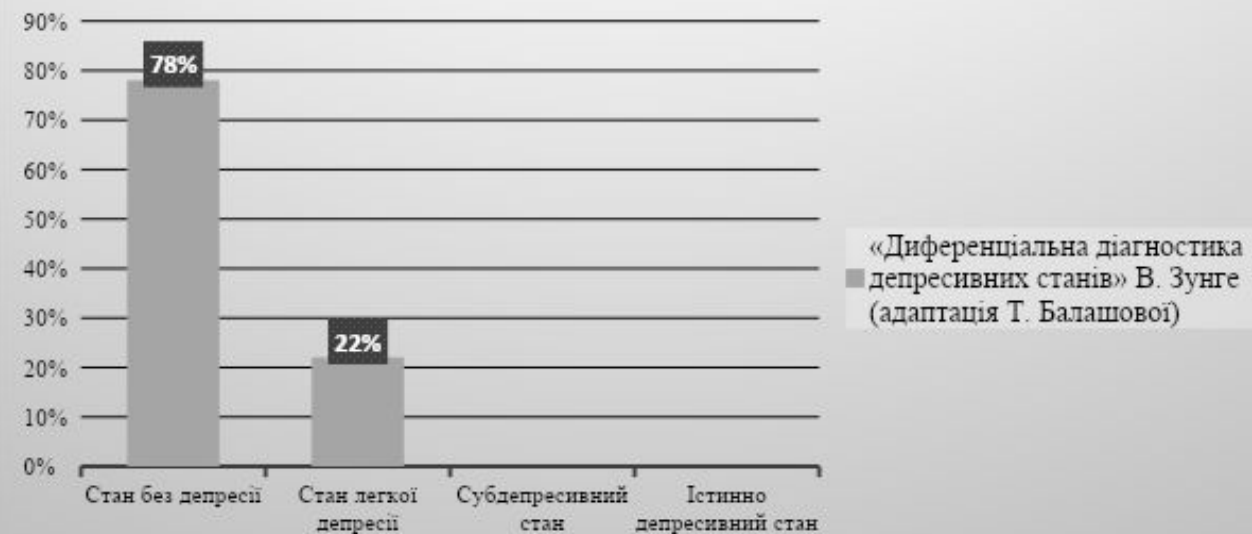
«Диференціальна діагностика депресивних станів» В. Жмурова (ЕГ)

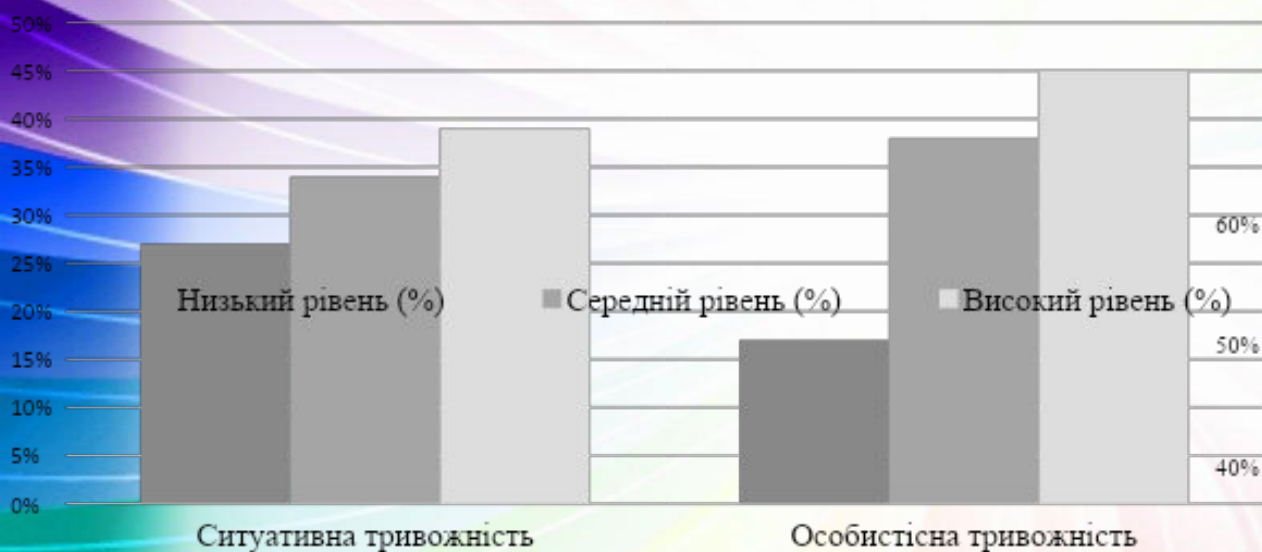
«Диференціальна діагностика депресивних станів» В. Зунге (адаптація Т. Балашової) (КГ)

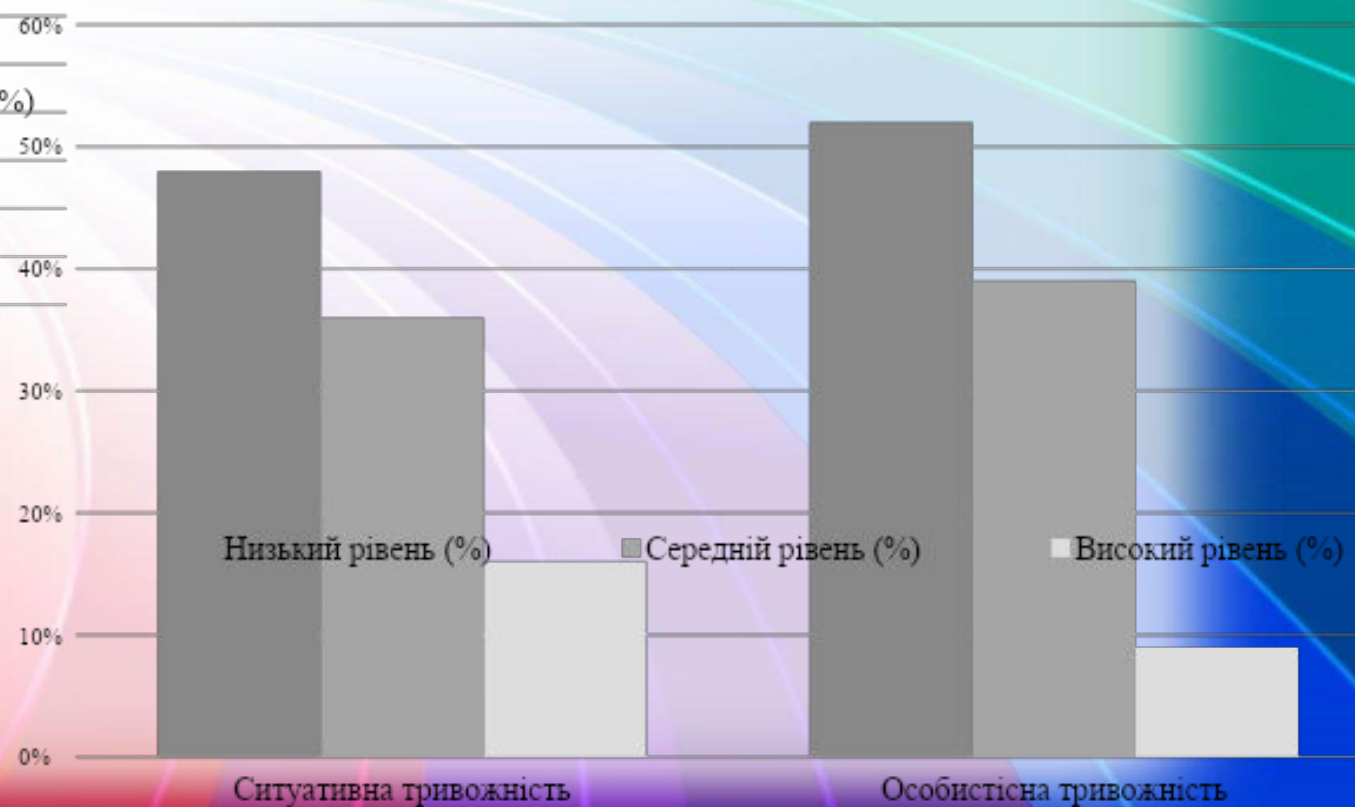
«Диференціальна діагностика депресивних станів» В. Зунге (адаптація Т. Балашової) (ЕГ)

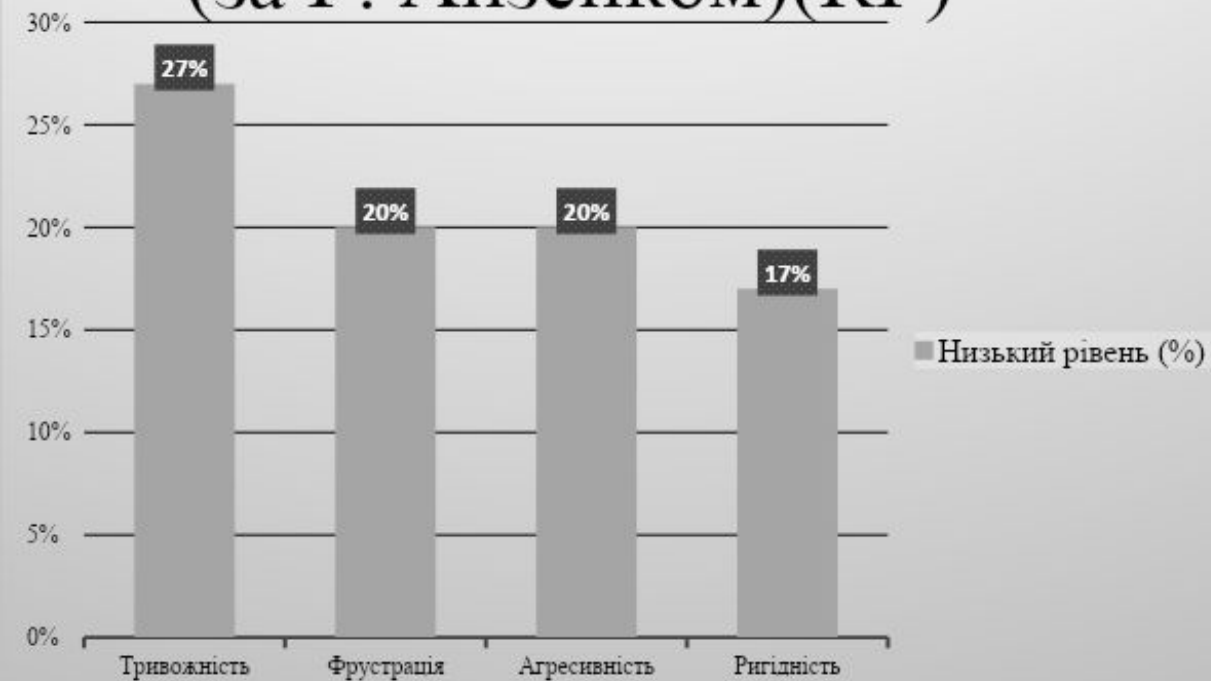
«Оцінка рівня ситуативної (реактивної) тривожності» (Тест Спілбергера-Ханіна) (КГ)

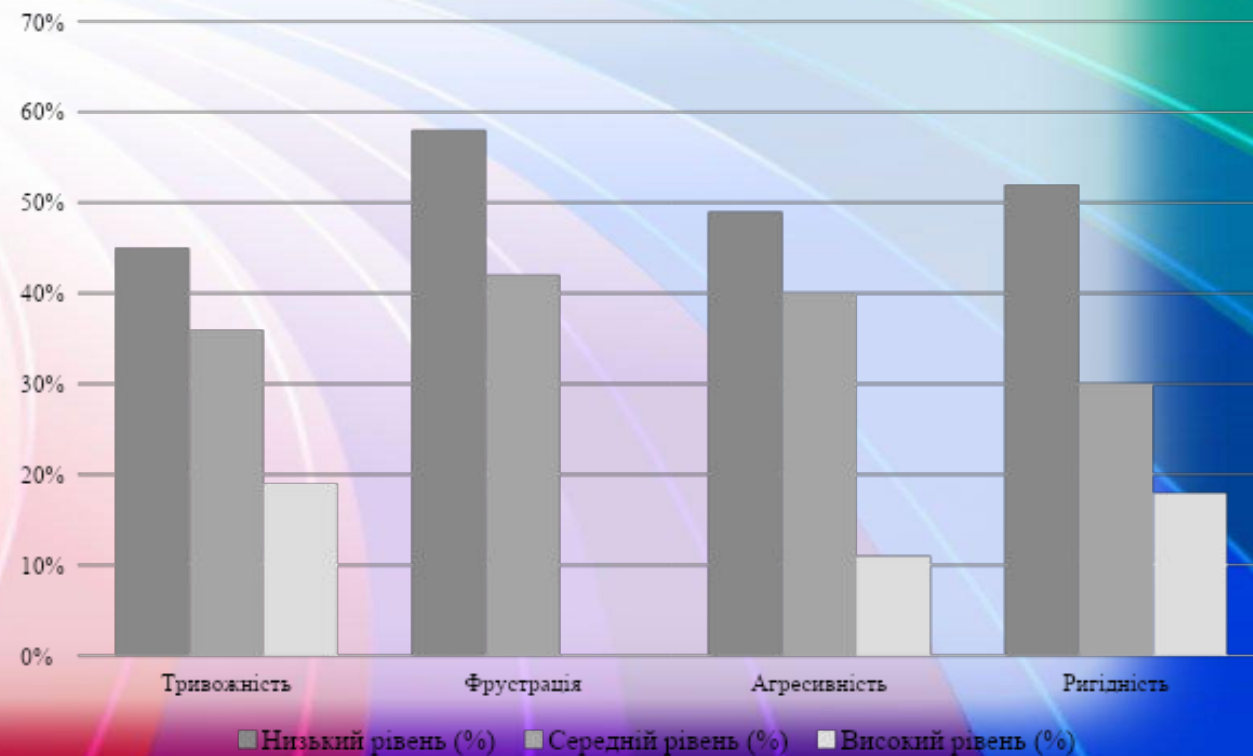
«Оцінка рівня ситуативної (реактивної) тривожності» (Тест Спілбергера-Ханіна) (ЕГ)

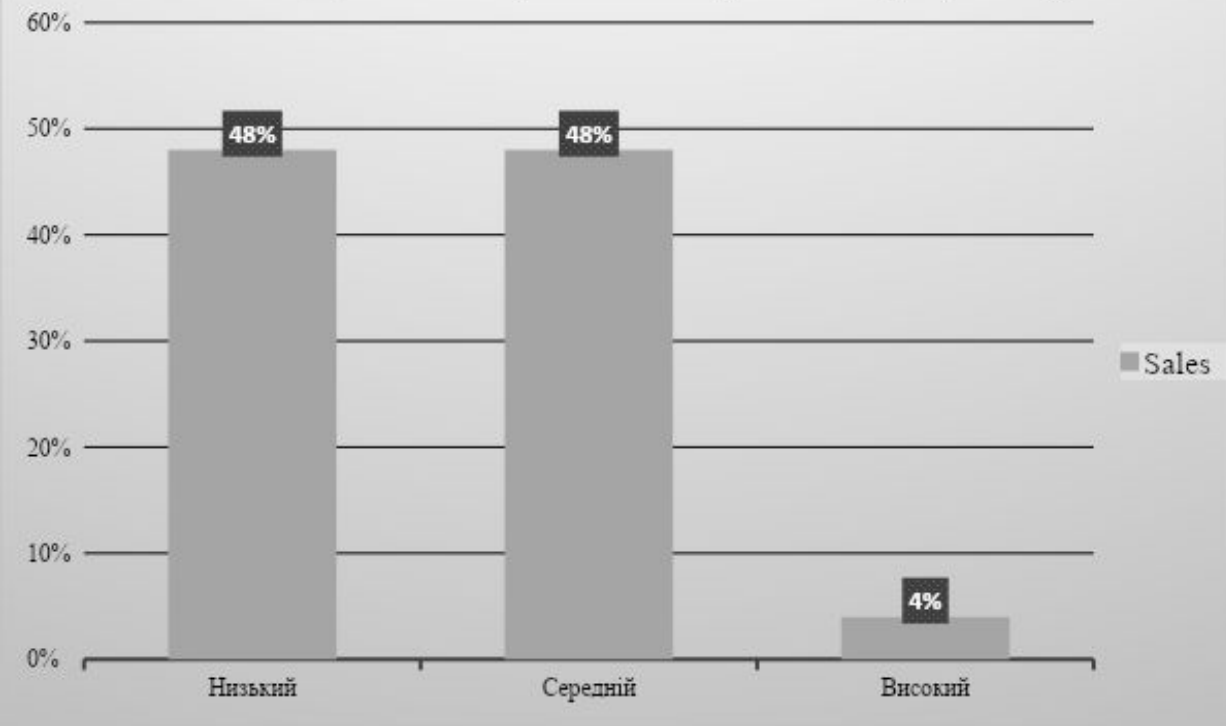
«Самооцінка психічних станів» (за Г. Айзенком)(КГ)

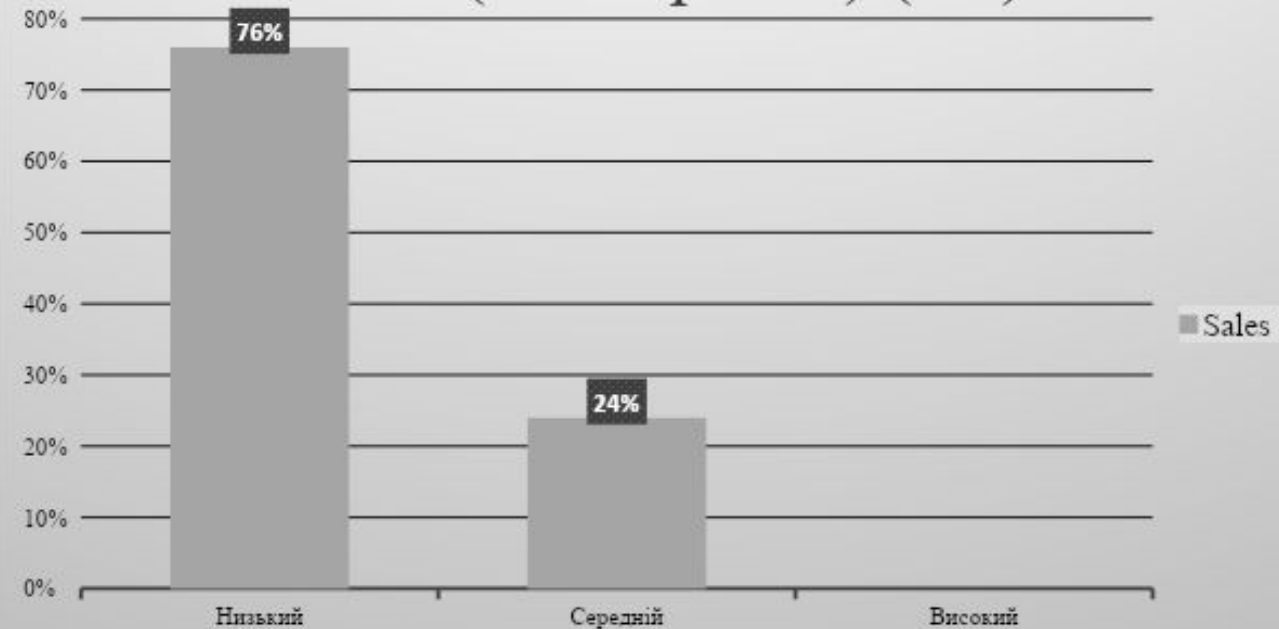
«Самооцінка психічних станів» (за Г. Айзенком) (ЕГ)

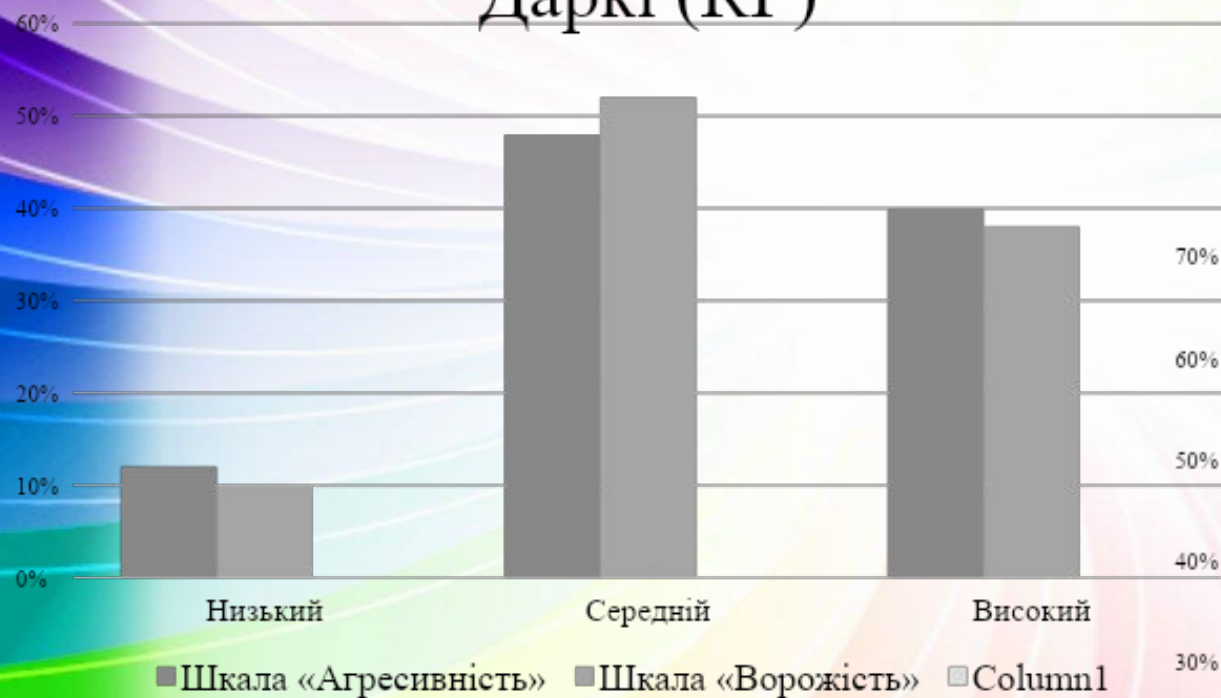
Методика визначення схильності до суїцидальної поведінки (М. Горська) (КГ)

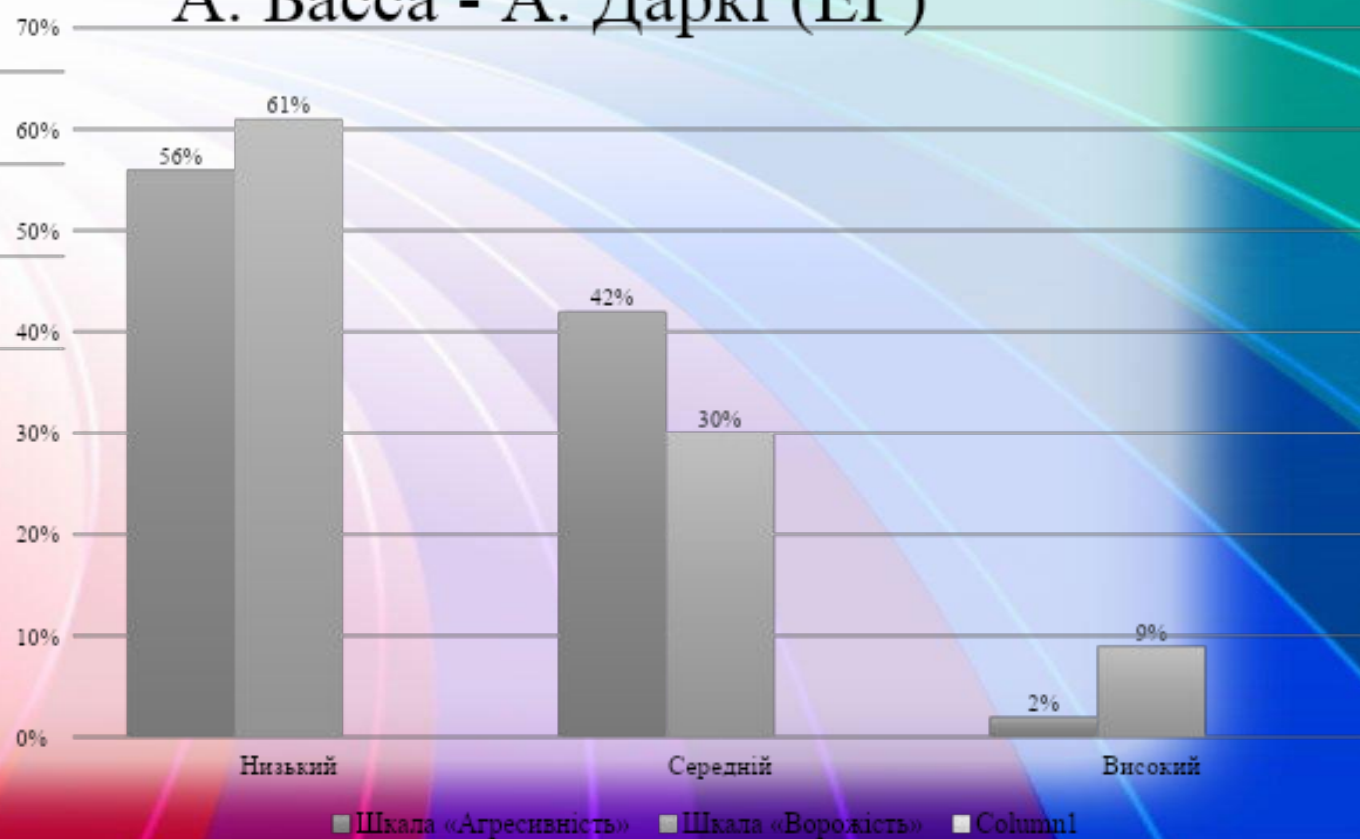
Методика визначення схильності до суїцидальної поведінки (М. Горська) (ЕГ)

Опитувальник рівня агресивності А. Басса - А. Даркі (КГ)

Опитувальник рівня агресивності А. Басса - А. Даркі (ЕГ)

Практична значущість дослідження:

Результати дослідження можуть бути використані в роботі психологів та психотерапевтів в процесі супроводу дорослих людей в період переживання травми.

Перспективи подальших досліджень:

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо у вивченні музичної та танцювальної терапії, як засобів психокорекції травматичного досвіду.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ